



مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی



۲۰۲۴ / ۰۹ / ۱۸

پښتو ژباړه: رحمت آریا

## د پادشاه میلیندا

### پوښتنې

۶۳ برخه

## څلورم کتاب

### دویم څپرکی

## [د قواعدو الغاء]

**لومړی:** بناغلی ناگه سینا! هغه مبارک ویلي چې: "ای بهیکوگانو! د باطني بصیرت پر بنسټ ده چې زه د قانون موعظه کوم، نه له باطني بصیرت پرته!" خو له بلي خوا د وینه یا<sup>2</sup> په قواعدو کې ویل شوي دي: "آنددا! کله چې زه لارم، که ئې غوښتل نو قانون پرېږده چې ټول ادنی او اصغر قواعد ملغی کړي."<sup>3</sup> کله چې ددغو ادنی او اصغر قواعدو بنسټ سم نه وي ایښودل شوی او یا پرته له څرگند علت په غفلت کې رامنځته شوی وي نو آیا هغه مبارک له خپلي مړینې وروسته د هغوی د فسخ کولو اجازه ورکړي ده؟ که لومړی غونډله سمه وي نو دویمه هغه ئې ناسمه ده. که دویمه ئې په رښتیا ده کړي وي، [۱۴۳] نو لومړی هغه ئې سمه نه ده. دا هم یوه غیرگ سرې ستونزه ده، نری، ځیرکه، پېچلي، ژوره، ستوغه او سخته ده چې تفسیر شي. اوس ئې ستا مخي ته ږدم او تاسو ئې حل کړئ.

1 - دا نقل قول می تر اوسه بل چیرې نه دی پلټلی - لیکوال

2 - Vinaya

3 - Mahâparinibbana Sutta VI, 3 (translated in my 'Buddhist Suttas,' p. 112) دې پېښې ته په

Kullavagga XI, 1, 9, 10 کی نغوته شوي او بودهاگهوسه په خپل تفسیر کې د میلیندا او ناگه سینا د وراشي په لړ

کې د یوه نقل قول په توگي یاد کړی دی او د خپلي ژباړې د صحت او تائید لپاره ئې د یوه معتبر سند په توگي رانقل

کړی دی. لیکوال

**دويم:** گرانه پاچا! دا دواړه خبرې هغه مبارک کړي چې تاسو يادې کړې. خو په دويمې هغې کې ئې ددې خبرې په ويلو بهيکوگان ازمويلي دي، چې که اجازه ولري نو کولی شي دده له مړينې وروسته دې يا ادنی او اصغر قواعد ملغی او يا دې اعتصام پر وکړي. دا د يوه شهنشاہ بېلگې ته ورته ده چې خپلو زامنو ته ووايي: "بچيانو! دا يو ستر هېواد دی چې هره څنډه ئې تر سمندر پورې رسېدلې ده. د خپلو شته وو پوځي ځواکونو په مټ ددوني پراخ هېواد ساتنه گرانه ده. له دې کبله گرانو بچيانو کله چې زه مړ شوم نو د هېواد د پولو په اوږدو کې لېرې پرته سيمې خوشې کړئ." اوس نو گرانه پاچا تاسو ووايست چې آيا شهزادگان به د خپل شهنشاہ پلار له مړينې وروسته لېرې پرته سيمې او ولايتونه چې تر دې دمه ددوی په ملکيت کې دي خوشې کړي؟

نه صاحبه. پاچاهان زرنګ او هوبنيار دي. شهزادگان به د ځواک د تندې په مټ د هېواد اوسني اندازه په قهر او زور دوه يا درې ځلې نوره هم پراخه کړي خو هېڅکله به د هغه شي له لاسه ورکولو ته غاړه کېنېږدي چې ددوی په لاس کې دي.

گرانه پاچا په همدې اسيت وه چې تنها گټا د بهيکوگانو د ازمويلو لپاره ويلي ول: "آندا! کله چې زه لارم، که ئې غوښتل نو پرېږده چې قانون ټول ادنی او اصغر قواعد ملغی کړي." خو گرانه پاچا د بودا زامن به قانون ته د تندې په برکت او له غمونو څخه د خلاصون په پار دوه سوه او پينځوس قواعد<sup>4</sup> وساتي، خو هېڅکله به هېڅ يو هم چې بنسټ ئې په عادي دوران کې اېښودل شوی له لاسه ورنه کړي.

**درېيم:** بناغلی ناگه سینا! کله چې هغه مبارک " ادنی او اصغر قواعد يادوي" ددې په ويلو سره [۱۴۴] خو به دا خلک حيران شي، او شکمن به شي او د وراشو لپاره به ورته موضوعات پيدا شي او په ترديد کې به ځانونه ورک کړي چې په قواعدو کې کوم يو ئې ادنی او کوم ئې اصغر دی.

گرانه پاچا په چلند يا سلوک<sup>5</sup> کې لږ خطاګانې ادنی قواعد، او په خبرو<sup>6</sup> کې لږ خطاګانې اصغر قواعد: او دا دواړه په گډه " ادنی او اصغر قواعد جوړوي". پخواني مخکښ شېخان هم ددې سکالو په هکله شکمن ول او د متنونو<sup>7</sup> د سمون په شوری کې سره متفق الرأيه نه ول. او هغه مبارک مخکې له مخکې پوهېده چې دا ستونزه به رامنځته کړي.

4 - په پاتې موکها Pâtimokkha کې ياد شوي قواعد چې په ځان کې ټول مهم قواعد راټولوي يوازې ۲۲۰ دي -

ليکوال

5 - Dukkhatam

6 - Dubbhâsitam.

7 - په کولا وگه Kullavagga XI, 1, 10 کې ويل شوي چې د راگه گهه Râgagaha په شورا کې آندا ته په منسوبو

خطاګانو کې دا يوه خطاء وه چې نوموړي ددغو اصطلاحاتو د تعريف غوښتنه نه وه کړي - ليکوال

نو، ناگه سینا د منتصرینو دا ظلمتاکه خبره چې تر ډېرې مودې پورې په درواغو پټه ساتل شوې وه نن د ځمکې پر مخ مکشوفه او ټولو ته څرگنده شوه.

[په دې سره د قواعدو د الغاء ستونزه پای مومي]

## [محرم تدریس]

**څلورم:** بناغلی ناگه سینا! هغه مبارک ویلي چې: "آندنا، کله چې د حقایقو خبره راشي نو تنها گنا د یوه ښوونکي د تړلي موتي په شان څه نه لري چې پټ ئې وساتي"<sup>8</sup>. خو له بلې خوا د مېرمن مالونیکه<sup>9</sup> د زوی د پوښتنې په ځواب کې ئې څه ونه ویل او ځواب ئې ورنه کړ. ناگه سینا! دا ستونزه هم یوه غیرگ سرې ستونزه ده، له یوې خوا ښکاري چې پوښتنې ته ئې باید ځواب ویلی وی خو له بلې خوا دی یا د غفلت له کبله له ځواب ورکولو ډډه کوي او یا دا چې کوم شی لري او غواړي چې پټ ئې کړي. که لومړی غونډله سمه وي نو دلیل ئې غفلت دی. خو دی پوهېده او بیا ئې هم ځواب ورنه کړ نو دویمه غونډله باید غلطه وي. دا معضله هم دوه اړخیزه ده. اوس ئې ستاسو مخي ته ډډم چې حل ئې کړئ.

**پینځم:** گرانه پاچا! هغه مبارک لومړی غونډله آندنا ته ویلي او د مالونیکه د زوی یا مالونیکه پوټه<sup>10</sup> پوښتنې ته ئې ځواب نه دی ورکړی. خو دا نه د غفلت په پار وه او نه داسې کوم شی چې وو چې پټ ئې کړي. د یوې ستونزې د حل شرحه له څلورو لارو کېدلې شي. او دا څلور لارې کومې دي؟ یوه ستونزه چې شرحه شي، کېدی شي یوازې ورته وروستی نېغ او مخامخ ځواب ورکړل شي. بله دا چې د یوې ستونزې ځواب کېدی شي مشرحه وي. بله لاره دا ده چې یوې ستونزې ته د حل لاره د پوښتنو او ځوابونو له لارې تر سره کېدی شي. بله لاره ئې دا ده چې په خپله ستونزه له ځواب پرته یوې خوا ته کښېښودل شي.

<sup>8</sup> مهاپریني بانه ستوه Mahâparinibbâna Sutta II, 32 (یو بل اخځ چې له همدې وینا چې لاندې په IV, 2, 29

کې نقل شوی دی) لیکوال

<sup>9</sup> Mâlûñkya وگورئ: په مگهیمه نیکایه Magghima Nikâya کې دوی مالونیکه سوټته Mâlûñkya

Suttantas د پالي ټولني د متنونو لپاره د بناغلي ترنکنر گڼه vol. i, pp. 426-437 of Mr. Trenckner's edition for the Pali Text Society. او د نامه د لیکلو د بڼې په هکله چې لیکنگ - بڼه ئې شکمنه ده باید ووايم چې دا لیکنگ - بڼه په ټول هیناتي کمبوري کې د مالونیکه په ډول لیکل شوي ده - لیکوال

<sup>10</sup> - Mâlûñkya-putta

گرانہ پاچا! کومه ستونزه ده چي خواب ئي نيغ او وروستی دی؟ په دي کي دا پوښتنې رامنځته کېږي – "آيا بڼه يا شکل  
غير ثابت دی؟" [۱۴۵] "آيا احساس غير ثابت دی؟"، "آيا فکر يا آيديا غير ثابته ده؟"، "آيا مرکبات غير ثابت دي؟"، "آيا  
هوبنياري/شعور غير ثابت دی؟"

او کومي ستونزې ته مشرحه خواب ورکول کېدی شي؟ په دي کي دا پوښتنې رامنځته کېږي – "آيا په دي ډول بڼه  
غير ثابته ده؟" او دي ورته پوښتنې.

او کومي ستونزې دي چي خواب ئي له يو بل څخه د پوښتنو له لاري تر لاسه کېږي؟ په دي کي دا پوښتنې رامنځته  
کېږي – "نو بيا ورپسي څه؟"، "آيا سترگه هر څه ليدلی شي؟"

او کومه ستونزه ده چي په خپله ستونزه له خواب پرته يوې خوا ته کښېښودل شي؟ په دي کي داسې پوښتنې رامنځته  
کېږي – "آيا دنيا تلپاتې او هميشگي ده؟"، "آيا دنيا تلپاتې نه ده؟"، "آيا دنيا پای لري؟"، "آيا دنيا پای نه لري؟"، "آيا  
دنيا دواړه هم ناپايه ده او هم پای مومي؟"، "آيا له دغو دواړو څخه يوه ئي هم نه ده؟"، "آيا روح او جسد دواړه يو دي؟"،  
"آيا روح له جسده توپير لري؟"، "آيا تنها گتا له مرگ وروسته شتون لري؟"، "آيا تنها گتا له مرگه وروسته شتون نه  
لري؟"، "آيا تنها گتا هم له مرگ وروسته هم شتون لري او هم ئي نه لري؟"، "آيا له مرگ وروسته له دغو دواړو څخه  
يو ئي هم شتون نه لري؟"

د مولانکيه پوټه پوښتنه همداسې يوه پوښتنه وه چي خواب ئي بايد يوې خوا ته پرېښودل شوی وای نو ځکه هغه مبارک  
دغسې يوې پوښتنې ته خواب ورنه کړ. اوس پوښتنه دا ده چي ولې داسې يوه پوښتنه دي همداسې بي خوابه يوې خوا  
ته کښېښودل شي؟ ځکه همداسې يوې پوښتنې ته د دليل يا اعتراض په عنوان خواب نه شته. له همدې کبله ول چي  
داسې پوښتنه يوې خوا کښېښودل شوه. مبارکو بوداگانو دداسې پوښتنو په خواب کي پرته له دي چي ورباندې اعتراض  
وکړي او يا دليل راوړي خپل غرونه پورته نه کړل.

ډېر بڼه ناگه سینا! له همدې کبله ده چي تاسو هر څه وایاست زه ئي منم

[په دي سره هغه معضله پای مومي چي بايد يوې خوا ته کښېښودل شي<sup>11</sup>]

نور بيا

[مرگ]

يادونه: قدرمنو لوستونکو! دا هم د بناعلي رحمت آريا د آرشيف: [لينک](#)

<sup>11</sup> - See my note below on IV, 4, 8.

د پاڼو شمېره: له 4 تر 4